

Corrado Conforti • Linda Cusimano

In lingia directa 1

Texts da basa

Dialogs dal cudesch principel

Versiun putera, cumpileda
da Chatrina Urech-Clavuot
Samedan 2018

Lia Rumantscha

Chau, cu vo que?

- Nuot
- Luzia
- ▲ Hilde

L 1, 2: DIALOG

- Chau, Luzia!
- Chau, Nuot!
- Cu vo que?
- Bain, grazcha. E tü, cu stest?
- Eir bain, grazcha.

L 1, 4: DIALOG

- At possi preschanter a mia amia Hilde? Hilde, que es Nuot.
- ▲ Que'm fo plaschair.
- Eir a me.

L 1, 7: DIALOG

- Ch'Ella s-chüsa, eau nu d'he inclet Sieu nom. Cu ho Ella nom?
- ▲ Hildegard Schneider.

L 1, 9: DIALOG

- Es Ella Tudas-cha?
- ▲ Schi, eau sun Tudas-cha.
- Dinuonder es Ella?
- ▲ Eau sun da Freising.
- A schi, ma inua es Freising?
- ▲ In Baviera. Na dalöntscha da München.

L 1, 12: DIALOG

- Ma Ella discuorra stupend rumauntsch! Eau gratulesch.
- ▲ Grazcha. So'L, mieu hom es da lingua rumauntscha.
- A! Alura schi. Ed Ella, es Ella cò in vacanzas?
- ▲ Na, na! Eau lavur cò.
- Che lavura Ella?
- ▲ Eau sun architecta.

L 1, 14: DIALOG

- Ch'Ella taidla, nus essans amihs da Luzia. Nus ans pudains bain der dal tü, u na?
- ▲ Schi, schi, gugent. S'inclegia.

L 1, 16: DIALOG

- ▲ S-chüsa, eau nu se pü tieu nom.
- Eau d'he nom Nuot.
- ▲ A, Nuot, alura bain! Ed est tü da Puntraschigna?
- Na. Eau sun da Schlarigna. Ma eau stun a Puntraschigna daspö ses ans.
- ▲ E che lavurast?
- Eau lavur tar la vschinauncha.

L 1, 18: DIALOG

- Hilde, nu vuessast baiver qualchosa? ... Ün magöl ... vin alv? ...
Ün magöl vin cotschen?
- ▲ Eau d'he bod pü gugent ün Campari, scha que es pussibel.
- Vo bain. Ün Campari ...
Guarda cò.
- ▲ In sandet!
- Viva!

Che pigliast?

- Daniela
- Marco
- ▲ camariera

L 2, 2: DIALOG

- Taidla, eau sun staungla. Giainsa in quell'ustaria!
- Schi, d'accord. Eir eau sun staungel e d'he üna said da murir.
- Vulainsa ster dadourvart u ir aint?
- Stainsa dadourvart, cun quista bell'ora. A füss pcho d'ir aint.

L 2, 5: DIALOG

- ▲ Bun di. Che vess El gugent?
- Eau pigl üna biera.
- ▲ Clera u s-chüra?
- Clera.
- ▲ Pitschna u granda?
- Pitschna.
- ▲ Vo bain.

L 2, 7: DIALOG

- Che do que da bun da manger?
- ▲ Nus vains toasts, paunins garnieus, hamburgers, pizzas, sandwichs...
- Ils paunins garnieus, cu sun quels fats?
- ▲ Ma ... cun övs e tomatas, cun dschambun cot e cucumers, cun salmun e tschiguolla, cun mozzarella e funschs.
- Vo bain. Eau pigl ün paunin garnieu cun dschambun cot e cucumers.

L 2, 9: DIALOG

- ▲ Ed Ella, che vess Ella gugent?
- Eau vuless eir manger qualchosa. Eau pigl... Eau pigl ün paunin garnieu cun salmun e tschiguolla.
- ▲ E da baiver?
- Da baiver... da baiver...
- Piglia eir tū üna biera!
- Na, üna biera na.
- E perche na? Nun hest gugent biera?
- Schi, schi. Eau d'he tuot gugent biera... Ma uossa nu vögli üngüna.

L 2, 11: DIALOG

- Haun Els süjs?
- ▲ Schi, nus vains süj d'orandschas natürel, süj da poms ...

- Bain, alura pigli ün süj d'orandschas. Sainza zücher, per plaschair.
Ma cun ün pô glatsch.
- ▲ Vo bain. Dimena, ün süj d'orandschas natürel, üna biera pitschna, clera e...
- ... duos paunins garnieus.
- ▲ A schi, e duos paunins garnieus.
- Ch'Ella s-chüsa, ans pudess Ella purter eir ün magöl ova?
- ▲ Ova dal chüern?
- Schi gugent, ova dal chüern.

L 2, 18: DIALOG

DICTAT

- Pudainsa **güst pajer**? Lascha **pajer a me**.
- O, **grazcha fich**.
- ▲ Que **fo** 22.50.
- Eau nu **d'he munaida**. Eau **La** stögl der 50 francs.
- ▲ Üngün **problem**.
- Ch'Ella **detta inavous** sün 24 francs.
- ▲ **Grazcha** fich.
- **Anzi**.
- **Magari** cher **cò!**
- Ma, que vo. Ad es **stagiun ota**.

Eau d'he reservo üna chambra

- recepziunista
- sar Bivetti

L 3, 2: DIALOG

- Allegra.
- Allegra. Eau d'he reservo üna chambra. Mieu nom es Bivetti.
- Bivetti?
- Schi.
- Be ün mumaint, per plaschair. Schi, üna chambra d'ün let per quatter dis.
- Precis. Per quatter dis.
- Eau Al dun dalum la clef. Ch'El guarda cò, El ho il numer 45.
- O... ch'Ella s-chüsa, que es bain üna chambra quieta?
- Schi, schi. Ella guarda vers l'üert.
- Stupend. Grazcha fich.

- Pudess El auncha s'inscriver?
- Schi, gugent. Eau fatsch que be dalum.

L 3, 5: DIALOG

- Eau d'he aunch'üna dumanda: Rivi aunch'a temp pel gianter? Las quauntas es vairamaing?
- Ad es las 11.25, dimena üngün problem. Nus servins il gianter da las dudesch a l'üna e mez.
- Vo bain. Alura nu fo que dabsögn da s'annunzcher.
- Na, na. Propi na.

L 3, 7: DIALOG

- Eau d'he aunch'üna dumanda: A las quauntas do que da tschaina?
- Da tschaina do que da las ses a las och.
- Stupend. E da culazchun?
- Da las ses e mez a las nouv, la damaun s'inclegia.
- Es que pussibel da survgnir la culazchun in chambra?
- S'inclegia, ün telefon basta, e nus purtains la culazchun in chambra.

- Vo bain.
- Ho El auncha püssas valischs sper quella ch'El ho cò?
- Schi.

L 3, 10: DIALOG

DICTAT

- **Eau d'he parco** l'auto be cò davauntvart.
- **Stupend!**
- Nu **disturbi**?

- Na, na. Per **ünguotta**. La piazza **es libra**. Ma sch'El **voul**, schi **po El metter** l'auto in garascha.
- Na, per intaunt na. Scha las plazzas **cò dadourvart sun libras**, nu **müdi**.
- Vo bain.
- Ed **inua es l'ascensur**?
- Ch'El **guarda**, be güst cò **a schnestra**.
- **Grazcha. A bun ans vair**.
- A bun ans vair.

Ch'El s-chüsa! Ch'Ella s-chüsa!

- turista
- indigen

L 4, 2: DIALOG

- Ch'El s-chüsa!
- Schi?
- Eau vess üna dumanda: Eau vules ir a guardar il chastè da Tarasp. Am po El dir, cu ch'eu riv a Tarasp?
- Ma que dependa. Sch'Ella vool ir a pè da cò davent, schi stu Ella fer quint cun circa ün'ura e mez. Sch'Ella piglia l'auto da posta, po Ella ir fin a Tarasp u fin a Vulpera. La spassageda da Vulpera sü Tarasp es fich bella.
- Bun, grazcha. Alura pigli l'auto da posta fin a Vulpera.

- turist
- indigena

L 4, 4: DIALOG

- Ch'Ella s-chüsa!
- Allegra!
- Am po Ella dir, inua cha's rechatta il museum d'Engiadina Bassa?
- Il museum d'Engiadina Bassa? Es El a pè u cul auto?
- Eau sun a pè.
- Cun quista bell'ora es que üna bella spassageda. El piglia la via be güst cò dasper a schnestra. Alura po El seguir als muossavias brüns. El nu po sbaglier.

■ sar Bernhard

● ün amih

L 4, 8: DIALOG

DICTAT

- Sar Bernhard e sieu **amih engiadinais** sun **davaunt** ün kiosk.
- Eau vess gugent **üna charta dal** Parc Naziunel.
  - Bun'ideja, quella interessa **eir a me**. Eau **vuess il cudesch da** Toni Hiebeler sur da **l'Engiadina Bassa**. Chi so, **sch'els l'haun?**
  - Eau nu craj, **cha tü il** survainst **cò**. Ma **dumanda üna** vouta.
  - Eau **stuvess eir cumprer ün pêr** cartulinas.
  - Guarda, cò **sune!**
  - Quista da Zuoz **es üna bella**.
  - Eau **la cumpress**.
  - E quistas **cò culla bella** piazza **e'l bügl**, at **pleschane?**
  - Schi. A **sun bellas**.
  - Ma uossa **nu las cumpri**. Eau **nu d'he vögli** da scriver.

L 4, 10: COMUNICAZIUN

VUSCH DA DUONNA AL TELEFON:

Cò discuorra il respunder automatic dal numer 864 42 13.
Eau nu sun pel mumaint a chesa. Scha vus vulais lascher üna comunicaziun, schi discurri zieva il signel acustic.

HOM:

Pcho, Monica, cha tü nun est a chesa. Taidla, eau nu poss gnir damaun a la staziun per vus. Eau d'he da lavurer. Ma eau as decler, cu cha vus rivais tar nus:

- Cur cha vus gnis our dal tren, giais il prüm suravi la piazza da la staziun fin tar la baselgia.
- A dretta da la baselgia giais gualiv our fin tar la seguonda cruscheda.
- Tar quella cruscheda giais a dretta fin tar l'ustaria Crusch Alva, alura darcho a schneistra ed intuorn la Crusch Alva.
- La prosma chesa es nossa chesa. Nus stains sü'l plaun terrain.

La clew es tal chantunais. El so cha vus gnis. Scha vus vais fam, schi gè in chadafö. Aint illa fras-chera ho que övs e tomatas, painch e chaschöl. Aint illa s-chantschia a dretta da la fras-chera chattais il paun.

Eau tuorn vers las tschinch. La saira pudainsa ir insembel a tschaina aint a Puntraschigna.

La culur nu'm plescha

- cliaint
- vendedra

L 5, 2: DIALOG

- Allegra.
- Allegra. Che vess El gugent?
- Ch'Ella taidla, her es mia duonna steda cò ed ho cumpro quist pullover per me. Ma el es ün pô grand. E be per dir la vardet, la culur nu'm plescha.
- Ella nun Al plescha?
- Na. Ma nu po Ella piglier inavous quist pullover?
- Sch'El ho la quittaunza da la cassa, sainz'oter.
- Ch'Ella spetta, eau la d'he cò.

- Vuless El ün oter pullover? Ün oter model?

L 5, 4: DIALOG

- Eau vuless garder quellas chotschas da manchester, chi sun our in vaidrina.
- Chenünas? Quellas verdas?
- Schi, las verd s-chüras, precis quellas. La culur am plescha fich bain.
- Vo bain. E che grandezza porta El?
- Il tschinqaunta.
- Il tschinqaunta? Es El sgür?
- Schi.
- A mieu parair es il 50 ün pô grand per El.
- Bain. Eau prouv üna vouta.

L 5, 10: DIALOG

- Ch'Ella guarda!
- Schi.
- Ella ho radschun. Las chotschas sun memma largias intuorn la taglia.
- Schi. A sun memma largias.
- Possi pruver il 48?
- Il 48 nu vainsa in quista culur. Il verd ho ün tun pü cler. Ma nus vessans ün pêr chotschas nairas dal listess model.
- Quist verd es ün pô curius.
- Nu plescha'!
- Na. Eau prouv las nairas.

L 5, 12: DIALOG

- Vaune bain?
- Schi. Intuorn la taglia vaune stupend. Ma a sun ün pô lungias.
- Que nun es üngün problem. Quellas pudainsa scurznrir.

- Paun Els fer quecò?
- Schi, sainz'oter. Eau pigl güst imsüra.

L 5, 15: DIALOG

DICTAT

- Vess El gugent auncha qualchosa?
- Schi, eau **vess gugent üna bella chamischa.**
- **Pür ch'El** guarda!
- Quista **am plescha.** Quaunt **cuost'la?**
- **Quista cuosta** 80 francs.
- **Magari** chera!
- D'accord. Ma **buna marca.** E lura: **a la moda!**

T'ho que plaschieu in Sicilia?

■ Fredi

● Marta

- Allo!
- Est tü Fredi?
- Öö, Marta! A la fin! Cu vo que?
- Bain, grazcha. E cu vo que cun te?
- Tuot in uorden.

L 6, 2: DIALOG

- Taidla, eau d'he pruvo da't clapper al telefon her e sterzas, perche ch'eu d'he udieu a te sül respunder. Ma invaun.
- Que'm displescha, eau d'eira davent.
- Aha, alura schi!
- Schi. Eau d'eira davent. Nus vains gieu üna granda festa. Sest, mia mamma ho gieu settaunta e nus vains organiso üna festa ed invido...
- ... a tuot la parantella.
- Na, na, ma als barbas, a las tantas, als cusdrins ed a las cusdrinas. Tü sest, cu cha que es. Insomma, a d'eiran tuot ils paraints pü strets.
- E, vais giodieu?

- Schi. Ad es propi sto ün divertimaint. Mia mamma ho gieu ün grand plaschair. Ma e tü, inua d'eirast?

L 6, 4: DIALOG

- Hest stuvieu ir davent pervi da la lavur?
- Na, na. Eau sun steda in vacanzas.
- Alura schi ... in vacanzas! Be uschè traunteraint. Ed inua est steda?
- In Sicilia. Eau d'he guadagno üna concorrenza da nos affer. Il premi: ün'eivna in Sicilia.
- A's po dir, cha tü hest gieu furtüna. Est ida suletta?
- Na, na. A d'eiran auncha oters collavuratuors da l'affer. Que es sto ün stupend viedi.

L 6, 6: DIALOG

- Ed inua essas stos in Sicilia? L'isla es granda.
- Nus essans giros praticamaing tres tuot l'isla e vains vis las citeds las pü importantas: Palermo, Catania, Agrigento. Alura essans ieus eir sül Etna.
- Que es sgür sto bel!
- Schi propi! A fo impreschiun. Que es qualchosa unic.
- Uschè cha que t'ho plaschieu in Sicilia.
- E cu! Lo stust eir ir üna vouta. Alura vezzast quaunt bel cha que es.

L 6, 9: DIALOG

DICTAT

- È'l **sto cher**, il viedi? **Hest gieu** da spender bger?
- Ma na, na, l'affer **ho pajo** il viedi e mezza **pensiun aint ils hotels**. Eau **nu d'he spais** bod ünguotta.
- Alura **hest** propi **gieu** bella vita.
- Ma schi, schi. Eau **d'he giodieu** ün mez muond.
- **Essas stos** in buns hotels?
- Buns hotels, **buns restorants**, **buna** cumpagnia. Cuntredgias **da bellezza**. Nus **vains vivieu** scu ils raigs.
- Ma alura **est vossa adüseda** da fer bella vita.

L 6, 18: DIALOG

- Taidla, eau d'he provo da't telefoner püssas voutas, perche ch'eu d'he duos bigliets per l'Aida a Verona. A's vo cul car. Üngünas cumplicaziuns pervi da plazzas, parkegis e formaliteds. Hest vöglija da gnir?
- Cura füss que?
- Puschmaun a saira.
- Insè vaivi impromiss a mia sour, ch'eu guardess dals iffaunts. Ma lascha'm vaira, sch'eu riv d'organiser qualchosa. E cura füss da partir? Eau m'impais damaun a mezdi. Eau stuvess dumander liber.
- Eau se ch'eu sun tard. Ma scha tü nu d'eirast mê a chesa!
- Schi, eau se. Ma eau d'he propi vöglija da gnir. L'Aida nu d'heja auncha mê vis.
- Que'm fo plaschair, cha tü dist da schi.

L 6, 20: DIALOG

- Nus ans chattains a mezdi e giantains qualchosa insembel.
- D'accord. Ma eau sun cuntainta cun üna salata u cun üna pizza.
Eau nu mang gugent bger aunz cu ir cul auto.
- Bain. Alura ans chattainsa al restorant Quadras intuorn mezdi.
- Dimena, traunter las ündesch e mez ed ün quart da las dudesch al Quadras.
... Ma di'm, il Quadras es bain quel süsom la plazza granda?
- Precis. Tü il chattast sainza fadia. Davauntvart ho que üna bella terrassa.
- Schi, schi. Alura seja. Eau nu sun già lönch na pü steda lo.

Cul tren u cul aviun?

- Anna
- Rita
- ⑩ impiego d'ün büro da viedi

- Allegra.
- ▲ Allegra.

L 7, 2: DIALOG

- Ch'El taidla, nus stuvevessans avoir ün pêr infurmaziuns.
- ▲ Gugent. Da che's tratta que?
- Nus fains quint dad ir a Londra e vulessans savair...
- ▲ ... che cundiziuns cha s'ho ad ir cul tren, e cun che predscha cha'd es da fer quint, scha's svoula u scha's cumbina tren ed aviun.
- Che fainsa? Vulainsa ir cul aviun?
- Ma, ch'El dia, quaut cuosta que a svuler?
- ▲ Que do differentas tariffas. La tariffa la pü bassa per ir e turner vain a custair intuorn 350 francs, sainza il viedi Caira - Turich.

L 7, 5: DIALOG

- E cu füss que ad ir cul tren? Ir cul Eurostar davent da Paris u da Bruxelles a Londra tres il tunnel suot il mer, que es sgür ün evenimaint extraordinari.
- Ma na, Anna, ad ir cul tren es il viedi bger pü lung e prubabelmaing eir pü cher.
- Ch'El s-chüsa, quaut lönch vainsa ad ir cul tren?
- ▲ Be ün mumaint. Cul tren davent da Caira sur Paris s'ho var 14 uras.
- Uschè lönch?
- ▲ Schi. Ma a's po partir la saira e viager da not. Uschè as riva l'aunzmezdi dal di zieva a Londra.

L 7, 15: DIALOG

DICTAT

- E quaut **cuosta il viedi cul** tren?
- ▲ Il **tren prüma classa, ir e turner**, que **fo var** 700 francs.
- In **segunda classa** es que **ün pô pü favuraivel**.
- ▲ S'inclegia. **Be ün mumaint**, Cuira – Paris Est, **que fo** 185 francs. Paris Nord – Londra Waterloo, **que fo** 193 francs. Tiers **vegnan** 21 francs per reserver las couchettes e quello **per mincha viedi**.
- Sch'eu **d'he fat our il quint** inandret, fo **que var** 420 francs. **Che fainsa?**
- Eau nu **sun decisa**. Que fo üna **differenza da** 70 francs.
- ▲ Que **dess eir üna** cumbinaziun: **ir cul tren, turner cul aviun, hotel cumprais**.

Fich

- Cu sun ils uraris per ir cul tren?
- ▲ Cul tren paun Ellas partir la saira a las 21.15. La damaun a las 06.46 sun Ellas a Paris Nord, a las 08.15 partenza da Paris ed a las 10.13 arriv a Londra Waterloo.
- D'accord. Per me vo que bain. Cun couchettes.

L 7, 8: DIALOG

- Ch'El guarda, scha que ho auncha couchettes libras pel tren da not dals 19 e 20 avuost. Otramaing stuvevessans müder data.
- ▲ Be ün mumaint. Magari occupo, quel tren. Ma listess. Que vo. Ma Ellas stöglan decider uossa.
- Bain, alura duos couchettes aint il tren, chi parta da Cuira als 19 avuost a las 21.15.
- Vainsa da müder be a Paris?
- ▲ Schi, ma lo s'ho temp avuonda. A dependa ün pô dal bagagl ch'Ellas haun.
- Cul aviun füss que ün pô pü bunmarcho e bger pü svelt.
- ▲ Ma schi, schi. A's druvevess be var quatter uras fin a Londra.
- Eau dschess listess dad ir cul tren. Ir e turner. Cul aviun essans idas auncha pü. Quista vouta es il tren qualchosa speciel.

L 7, 12: DIALOG

- Alura pustainsa già uossa definitivmaing.
- ▲ Bain. Sch'Ellas am notan Lur adressa, possi trametter ils bigliets e'l quint. Ellas survegnan tuot in var desch dis. Druvevessane eir ün hotel?
- Na, na. Nus essans tar cuntschaints.
- ▲ Vo bain.
- Schi a bun ans vair.
- Adieu.
- ▲ Adieu e bun viedi.

Stest a gianter?

■ Chatrina

▲ Iso

L 8, 2: DIALOG al telefon

- Schi. Chatrina Cadonau.
- ▲ Cò es Iso.
- Ma chau Iso. Dinuonder telefonast?
- ▲ Ma, che dessi dir, eau sun forsa 10 kilometers davent da vossa chesa da vacanzas. Eau gniss gugent a's fer üna visita.
- Ma sainz'oter. Que ans fo plaschair. Pür vè!
- ▲ Nu disturbi?
- Al cuntrari!
- ▲ Bain. Alura suni tar vus in var desch minuts.
- Vo bain. Chau.

- Chau Iso.
- ▲ Chau Chatrina.
- Punctuel scu adüna!
- ▲ Ma che voust. Que nun es oter cu maniera. Eau prouv da fer que ch'eau di.
- Bain. Tü pigliast sgür ün café?
- ▲ Eau nu di da na.
- Vè aint e piglia piazza!
- ▲ Il prüm vuessi guarder ün pô intuorn. Bella, quista chesa!
- At plesch'la?
- ▲ Oter cu! Cò stais pachific.
- Nus essans fich cuntaints.

L 8, 4: DIALOG

- Stest a gianter?
- ▲ Schi, gugent. Ma zieva gianter stögli ir vaira svelt.
- Ma na, a füss tuottüna agreabel da ster aunch'ün pô a baderler.
- ▲ Que'm displescha, ün'otra vouta stuni gugent pü lönch. Eau d'he fat giò qualchosa per las trais.

L 8, 6: DIALOG

- ▲ Ma taidla, nun es cò uschigliö üngün oter?
- Schi, schi, tuot la cumpagnia es cò.
- ▲ E tieu hom, inua è'l?
- Giò'n garascha, già daspö duos uras.
- ▲ Ma tū nu dist! Daspö duos uras in garascha?
- Schi. El es, ch'el cumeda il velo.
- ▲ Que vuol dir, ch'el gioda il cumader! E tieu figl?
- Mieu figl, quel es ch'el dorma. El nu sto taunt bain.

- ▲ Ma eau stögl repeter. Ad es bel cò. Cò as sto bain.
- Que plescha dimena eir a te?
- ▲ Ma schi, tuot intuorn es verd, quiet, liber. Che voust dapü?
- A me plescha que eir. Eau stun gugent cò.
- ▲ Ma nu vais lungurella?
- Lungurella? Ma na, na, nus vulains ster pachific.

L 8, 10: DIALOG

- ▲ Cu passantais alura il di?
- Eau, per mia part, stun sü tard e pigl pachific: üna buna culazchun, ler,   tadler
radio, lavuors in chesa, be que chi fo dabsögn.
- ▲ E tieu hom?
- El es tuot oter. El as sdasda già a las ses.
- ▲ E lura vo'l a cuorrer?
- Precs, el vo a cuorrer. Zieva chatta'l qualchosa da tambas-cher.
E la damaun es bell'e passanteda.

L 8, 15: DIALOG**DICTAT**

- ▲ E'l **zievamezdi**, che **fais**?
- Scha'd es **bell'ora**, vegni **our in üert e leg**. Uossa **leg eau güst ün roman dad** Agatha Christie. **Quels romans am pleschan fich bain**. L'acziun **am fascinescha**. Eau **nu sun bod na** buna **da glivrer**.
- ▲ Ed **in quel roman** cha **tü legiast**, **sest** già, **chi chi'd es il morder**?
- Ma **na, na**, cu **dessi savair quello**? **Que vain our pür l'ultim mumaint**. **Eau sun be buonder**.
- ▲ Ed uschè **passan ils zievamezdis**.

- ▲ E la saira? Che fais?
- Cò e lo stainsa a chesa e guardains televisiun, u cha nus giains in ün restorant a tschaina, u cha nus giuvains qualchosa, u cha nus nu fains simplamaing ünguotta e baderlains. Zieva ün an da travasch fo que bain, impustüt uossa...
- ▲ Perche güst uossa?
- Ma natürelmaing, tū nu poust savair... Eau sun in sprauza. Già i'l terz mais.
- ▲ Eau gratulesch e't giavüschtuot il bun.
- Grazcha.

Che ans po Ella cusglialer?

- camariera
- duonna
- ▲ hom

L 9, 2: DIALOG

- Buna saira.
- Buna saira.
- ▲ Buna saira. Ch'Ella taidla, eau d'he reservo üna maisa per duos personas.
- Sün che nom, sch'euo suos-ch dumander?
- ▲ Margadant.
- Schi. In uorden. Ch'El guarda, que es quista maisa. Es que bun uschè?
- ▲ In uorden.
- Stupend. Grazcha.
- Alura, ch'Els piglian plazza!
- ▲ Grazcha.
- Grazcha.

L 9, 4: DIALOG

- ▲ Uossa ch'Ella dia, che ch'Els haun da bun!
- Cò es nossa carta. Eau poss arcumander nos menü cun specialiteds grischunas.
- Nun es que ün pô greiv da digerir per la saira?
- Bgers giasts temman, cha'l menü saja memma greiv da digerir. Ma que nu tuorna.
- ▲ Bain. Ch'Ella lascha cò la carta, per plaschair! Nus pruvains da'ns decider.
- Vessane intaunt gugent ün aperitiv?
- Perche na? Ün mez liter vin alv.
- Eau cusgliess il Traminer da l'Alsazia. Da quel d'heja però be butiglias da set deciliters. Es que in uorden?
- Schi, schi, in uorden! Ch'Ella ans porta üna butiglia Traminer, per plaschair! E pervi dal menü, nischi, as es liber da cumbiner scu cha's vuol?
- Schi. S'inclegia. Il plat dal di servinsa però be da mezdi.

- Pür ch'Els as piglian temp per tscherner. Intaunt vegn eau per las bavrandas.
- ▲ Eau m'impais, ch'eau pigl üna salata per cumanzer, que rinfras-cha.
- Eir eau. A'm dess da buonder, cu cha faun la salata da funschs.
- ▲ Üna salata da funschs plaschess eir a me. Dumandainsa cur ch'ella vain cul dabaiver. Zieva vessi gugent üna schoppa.
- Que pigl eir eau. Ma na üna schoppa da giuotta, eir sch'eau l'he fich gugent.
- ▲ Üna schoppa da giuotta nu vuessi neir eau quista saira. Ma üna schoppa clera da verdüra u üna schoppa da zücha am fess propi cuvaida. Guarda, ad haun cnödels a la tirolaisa!
- Ou schi, ma cun que ch'eau pigl zieva, nu s'affaun cnödels. Que füss da memma. Eau d'he pü gugent üna schoppa, chi'd es ün pô pü ligera e lura qualche buna charn. Guarda cò, ad haun uzöl brasso! Que nu chattast mincha di.
- ▲ Schi, que nu füss mel. Cuvaida vessi d'insager ils pizochels cun erva ritscha.
- Que plaschess eir a me e s'affess fich bain cul uzöl.
- ▲ E che pigliainsa scu dessert?
- Eau d'he il pü gugent chaschöl. Roba dutscha nu'm gusta. Guardainsa che sorts da chaschöl cha'd haun.
- ▲ Eau, per mia part, pigl qualchosa dutsch. Eau vez, cha'd haun üna specialited cun jogurt e frejas. Na, guarda cò, ad haun tuorta da cuogls! Que nu d'heja pü gieu daspö ans. Eau sun decis. Clamast tü a la camariera?
- A nu fo dabsögn. Ella vain güst cul dabaiver.

L 9, 8: DIALOG

- Ch'Ella taidla, haune salata da funschs?
- Schi. S'inclegia. Ma per regla fainsa quella be per ses personas. Eau stögl garder. Forsa cha que vo.
- ▲ E cun che funschs es fatta la salata?
- Cun chantarels, chastagnins e toffas d'luf.
- E che salata do que tiers?
- Salata da rampunella.
- ▲ Na mel. Che crajast? Pustainsa?
- O schi, duos voutas salata da funschs, per plaschair.

- Vo bain. Sch'Els piglian la salata da funschs, alura arcumandi üna schoppa clera da verdüra u üna schoppa da zücha.
- ▲ Que vainsa penso eir nus. Eau pigl la schoppa clera da verdüra.
- Ed eau pigl la schoppa da zücha.
- ▲ Cu es que cul uzöl brasso e culs pizochels cun erva ritscha? Che dschess'La? Fainsa üna buna tscherna?
- Eau, per mia part, arcumandess que fich. Els nu s'arüvlaregian. La charm e'ls pizochels sun pü cu be gustus. Pür ch'Els postan!
- ▲ Bain, alura duos voutas uzöl brasso cun pizochels, per plaschair.
- E'l dessert, l'haune già tschernieu?
- ▲ Eau vess gugent ün töch tuorta da cuogls.
- Ed eau vess gugent chaschöl. Che chaschöl haune?
- Nus vains chaschöl d'alp indigen e chaschöl d'bês-ch da la Bergiaglia. Ed uschigliö, ils chaschöls cha's survain dapertuot. Ella po tscherner.
- Eau pigl üna purziun chaschöl d'alp indigen e chaschöl d'bês-ch da la Bergiaglia.
- Uossa d'heja tuot. E da baiver? Eau arcumand vins dal Signuredi u alura vins da la Vuclina.
- ▲ Ün Sassella nu füss mel. Che crajast?
- D'accord. Nus pigliains üna butiglia Sassella.
- Ed ova minerela?
- ▲ Schi gugent, ova da San Murezzan u che ch'Els haun. Duos butiglias, per plaschair.
- Vo bain. Alura vainsa tuot. Scha nu vess da funcziuner culla salata da funschs, schi vegni dalum a dir.

L 9, 16: DIALOG

DICTAT

- ▲ **Fümast** eir tü üna **cigaretta**?
- Na, **grazcha fich**. Ma **tü, pür füma**. Eau d'he **glivro** da **fümer** avaunt **ün mez an**.
- ▲ Ma **tü nu dist!** Be **uschè**?
- Ma na, na. Eau **sentiva, ch'eau vaiva fadia** cun **ir a cuorrer**. Uossa **cuorri** darcho **scu ün chavriöl**.
- ▲ Cu **hest fat a glivrer**?
- **Ünguotta speciel**. Eau d'he **glivro**. Que **es üna** dumanda **d'adüs**.
- ▲ E **vela que** per **dal bun**?
- Que **nu possi dir**. Eau **spesch**. A nun es la prüma **vouta, ch'eau** d'he **glivro**.
- ▲ Bain. Alura **guardainsa, cu cha** que sto **la prosma** vouta, **cha nus** giains **a manger insembel**.

10

Hest tuot?

- Teo
- Mengia

- A la fin suni cò.
- Propi, a la fin. Tü hest druvo lönch.
- Ma a d'eira ün trafic da nar cun quista bell'ora!
- Eau craj. Ma scu pel solit saregiast partieu ün pô tard.
- D'accord. Eau sun partieu tard. Ma ad es propi ün trafic da nu gnir our d'ün fat.
- Schi, schi. Vo bain. Eau se cu cha tü est...
- Hei, hei...

L 10, 2: DIALOG

- Di'm, es insè già cò qualchün?
- Na. A nun es cò aunch'üngün. Tü est il prüm.
- Vo bain. Alura am pudessast güder a piglier la roba our da l'auto.
- Schi. Eau at dun gugent üna maun. Ma zieva güdast tü a me a metter maisa.
- Schi, schi. Vo bain.

L 10, 6: DIALOG

- Hest tuot u hest schmancho la mited?
- Na, na. Quista vouta nu d'heja schmancho ünguotta.
- Est sgür cha que es uschè?
- Uschè sgür, scu ch'eau sun cò!
- Schi guardainsa üna vouta: Hest piglio cun te la gitarra?
- Ma che t'impaissast, eau l'he missa cun tuotta chüra aint il auto. Eau nu vuless ch'ella rumpa.
- E'ls DCs?
- Eir quels. Eau ils he tuots cò.

- Eir da quels cha tü nu cugnuoschast auncha. Vainst uossa a güder a s-charger?
- Vo bain. Eau stögl be stüzzer la platta in chadafö. Alura vegni.
- Che fest da bun da manger?
- Il prüm do que per minchün ün bel plat salata masdeda.
- La sosa faregia Quirin, cur ch'el vain. El es ün grand specialist per sosas da salata.
- Schi. Uschè es que fat giò. Eau speresch cha que funcziuna.

L 10, 8: DIALOG

- E zieva, che servinsa?
- Guarda, eau d'he preparo liangias fras-chas, cudgins e liangias da fio fümantedas. Tuot buna roba fatta cun chüra. Eau se, tar chi cha'd es da cumprer

per esser servieu bain.

- Liangias fattas bain, que es üna delizcha! E che fest tiers?
- Ardöffels our da l'ova e ravitscha escha.
- Dimena tuot al möd tradiziunel da la saira da Silvester.

- Precis! Eir trippa vessi, per chi chi ho gugent.
- E per quels chi nu mangian charn?
- Per quels fatschi ün plat cun verdüra. Daniela ho impromiss da purter cardifiol, broccoli, gibus, revas, rischmelnas e finuoch. Eau nu d'he da m'impacher per ünguotta. Cur ch'ella vain, prepar'la eir la verdüra.
- E vin? Hest vin avuonda?
- Tü poust gnir giò'n murütsch a garder. Eau d'he üna buna reserva da vin d'Vuclina e lura aunch'ün pêr butiglias vin spagnöl.
- Pel schampagner d'he eau pissero. Eau d'he piglio cun me desch butiglias. In quaunts essans insè?
- Maa, nus saregians in var quindesch.
- Ma alura, desch butiglias - que stuvess bastair.
- Forsa es que da memma. Stuorns nu vulainsa pü gugent üngüns!

L 10, 12: DIALOG

DICTAT

- **Cu es il program da quista saira?**
- Cur **cha tuots sun cò, pigliainsa il prüm ün pô vin alv scu aperitiv.** Alura **segua la tschaina.**
- E zieva?
- **Zieva sutainsa ün pô.** Ad es **lö avuonda cò in chesa.** E DCs **vainsa eir avuonda.**
- **E chi chi nu voul suter?**
- **Chi chi nu voul suter, po giuver u baderler ün pô.**

L 10, 15: DIALOG

- Ou, sest che, eau d'he schmancho da piglier cun me mia collecziun da gös! Che fainsa? Giainsa svelt perzieva?
- Maa, eau nu se. Vegnan druvos tuot quels gös?
- A nu's so mê. Meglder d'avair püssas pussibilteds cu memma pochass.
- Dai! Scha nus fains ün pô prescha, essans inavous a temp.

- Mo bain. Alura vegni. Ma invidas avuonda!
Ou, Teo, eau d'he eir schmancho qualchosa...
- Ma schi che?
- ... da cumprer üna harassa cun ova minerela. Bun cha tü hest schmancho
la collecziun da gös, uschè pudainsa cumbiner ed ir pels gös e per l'ova!